

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Turkish Language & Literature Research

Sayı/Issue 9 (Aralık/December 2022), s. 931-964.

Geliş Tarihi-Received: 30.10.2022

Kabul Tarihi-Accepted: 16.12.2022

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1196722

Kutadgu Bilig'de Tanıklanan Tek Heceli Fiillerin Yeni Uygur Türkçesindeki Görümü

The Appearance in New Uyghur Turkish of Monosyllabic Verbs in Kutadgu Bilig

Muhsin UYGUN*

Öz

Sözcükler genel olarak dinamik bir yapıya sahiptirler. İnsan ihtiyaçlarının değişmesi, etkileşim, teknolojik gelişmeler vb. birçok nedenden dolayı sözcüklerin zaman içinde değiştiği, kullanımdan düştüğü, yeni sözcükler türetildiği, başka dillerden ödünçleme sözcükler alındığı görülmektedir. Bu durum, sözcük türlerinin hepsinde aynı oranda olmamıştır. Sözcüklerden bazıları varlıklarını uzun yıllar muhafaza etmiş, bazıları ise türlü nedenlerden dolayı kullanım ömürlerini tamamlamışlardır. Bu çalışmada İslâmi Türk edebiyatının önemli eserlerinden biri olan *Kutadgu Bilig*'de tanıklanan tek heceli fiillerin Yeni Uygur Türkçesindeki görünüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. *Kutadgu Bilig*'de yer alan tek heceli fiillerin ne kadarının Yeni Uygur Türkçesinde yaşadığı, fiillerde bir ses değişimi olup olmadığı, fiillerin temel anlamlarını koruyup korumadığı gibi hususlar aydınlatılmaya çalışılmış ve fiiller hakkında sayısal veriler sunulmuştur. Ayrıca *Kutadgu Bilig*'de tanıklanan tek heceli fiillerin Harezmi Türkçesi, Kıpçak Türkçesi ve Çağatay Türkçesindeki görünüşleri de gösterilmiştir. Böylece 1069-1070 yıllarında yazılan *Kutadgu Bilig*'deki bu fiillerin, Yeni Uygur Türkçesine kadar geçen tarihî süreçlerdeki durumları belirtilmiş ve araştırmacıların fiillerin tarihî serüvenini görmelerine imkân sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Kutadgu Bilig, Yeni Uygur Türkçesi, tek heceli fiiller.

Abstract

Words generally have a dynamic structure. Change of human needs, interaction, technological developments, etc. for many reasons, it is seen that words have changed over time, fallen out of use, new words have been derived, and borrowed words from other languages. This situation was not the same in all word types. Some of the words have preserved their existence for many years, while others have completed their useful life for various reasons. In this study, the appearance of monosyllabic verbs in *Kutadgu Bilig*, one of the important works of Islamic Turkish literature, in New Uyghur Turkish has been tried to be revealed. Issues such as how many of the monosyllabic verbs in *Kutadgu Bilig* live in New Uyghur Turkish, whether there is a sound change in the verbs, whether the verbs preserve their basic meanings are tried to be clarified and numerical data about the verbs are presented. In addition, the appearance of monosyllabic verbs witnessed in *Kutadgu Bilig* in Khwarezm Turkish, Kipchak Turkish and Chagatay Turkish is also shown. Thus, the status of these verbs in *Kutadgu Bilig*, written in 1069-1070, in the historical processes up to the New

* Öğr. Gör. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalı, Konya/Türkiye, e-posta: muygun@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7901-9094.

Uyghur Turkish was stated and it was possible for researchers to see the historical adventure of verbs.

Key words: Kutadgu Bilig, New Uyghur Turkish, monosyllabic verbs.

I. Giriş

Türkçede sözcükler genellikle *isimler, fiiller ve edatlar* olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır (Hacıeminoğlu, 1992, s. 14; Ergin, 2004, s. 216). Türkçenin gerek tarihî lehçeler gerekse çağdaş lehçelere ait söz varlığı incelendiği zaman Budizm, Manihaizm, İslâmiyet, Hristiyanlık vb. farklı dinlere inanmanın beraberinde getirdiği kültür değişimi; Çince, Toharca, Arapça, Farsça, Rusça gibi dillerden yapılan çeviri faaliyetleri, ticaret, savaşlar, gelişen dünya, değişen ihtiyaçlar vb. birçok nedenden dolayı sözcüklerde unutulma, var olan sözcüğün yerini yabancı kaynaklı sözcüğe bırakması, sözcüklerin kullanım dışı kalması durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durumdan isimlerin, fiillerin ve edatların aynı oranda etkilenmediği, daha çok isim ve isim soylu sözcüklerin etkilendiği görülmektedir. Fiillerin hangi kültür çevresine girilirse girilsin kuşaktan kuşağa aktarıldığı söylenebilir. Ayrıca Türk boylarının aynı nesnelere verdikleri isimler farklılaşabilmektedir, ancak aynı eylemleri farklı fiillerle karşılama olasılıkları nispeten düşük düzeydir. Özellikle tek heceli fiillerde bu durum çok daha düşük düzeydedir (Toker, 2010, s. 56).

Eski Uygur Türkleriyle başlayan dinî terminoloji, şahıs isimleri vb. isim ve isim soylu sözcüklerde meydana gelen yabancılaşma hadisesi Karahanlı Türklerinden itibaren birçok Türk boyunun geniş kitlelerce İslâmiyeti benimsemesiyle birlikte zirve yapmıştır. Müslüman olan Türklerin Arapça ve Farsça ile olan temaslarının artması, zamanla Arapça ve Farsça isim ve isim soylu sözcüklerin Türkçede yer etmesine ortam hazırlamıştır. Günümüzde ise Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Tatar Türkçesi gibi pek çok çağdaş Türk lehçesinde Rusçanın, İngilizcenin önemli derecede etkisi görülmektedir. Bu durumlar da yine en çok isim soylu sözcüklere tesir etmiş ve birçok Türkçe sözcüğün zamanla söz varlığımızdan çıkması, halk tarafından unutulması veya Türkçe aslının ikinci plana atılması hadisesini meydana getirmiştir.

Bizim böyle bir çalışma yapmamızdaki temel amaç, tek heceli fiillerin -tarihi süreçte- varlıklarını ne ölçüde koruduklarını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda Karahanlı Türkçesiyle kaleme alınan ve İslami Türk edebiyatının en önemli eserlerinden biri olan *Kutadgu Bilig* temel eser olarak alınmıştır. Bilindiği üzere Karahanlı Türkçesi, Köktürkçe ve Eski Uygur Türkçesiyle birlikte bugünkü Doğu ve Kuzey grubu Türk lehçelerinin temelini oluşturmaktadır. Karahanlı Türkçesinden sonra Harezmi Türkçesi, Kıpçak Türkçesi ve Çağatay Türkçesi Doğu ve Kuzey Türklüğünün yazı dili olmuş, 20. yüzyıldan itibaren de Doğu ve Kuzey grubu Türk lehçeleri birer yazı dili hüviyetini kazanmıştır. Çalışmamızda *Kutadgu Bilig*'de yer alan tek heceli fiillerin Doğu Türkçesindeki tarihî serüveni gösterilmeye çalışılmıştır. Günümüzde Doğu grubu Türk lehçelerinin iki temsilcisi bulunmaktadır: Yeni Uygur Türkçesi ve Özbek Türkçesi. Çalışmamızın hacminin artmaması ve bir sınırlılığının olması açısından Yeni Uygur Türkçesi temel lehçe olarak tercih edilmiş, *Kutadgu Bilig*'de yer alan tek heceli fiiller Yeni Uygur Türkçesinde aranmıştır. Tek heceli fiillerin *Kutadgu Bilig*'den Yeni Uygur Türkçesine gelene kadar olan süreçteki durumlarının daha iyi anlaşılması için Harezmi Türkçesi, Kıpçak Türkçesi ve Çağatay Türkçesindeki durumları da gösterilmiştir. Böylece araştırmacıların fiillerin durumunu ve fiillerde meydana gelen ses değişimlerini karşılaştırma yaparak görmelerine olanak sağlanmıştır.

II. Yöntem

Çalışmamızın sonunda verdiğimiz listeyi aşağıdaki maddeler doğrultusunda oluşturduk:

1. KB'deki tek heceli fiillerin tespiti için Kemal Eraslan, Osman Fikri Sertkaya ve Nuri Yüce'nin hazırladıkları *Kutadgu Bilig III İndeks* adlı çalışma esas alınmıştır. Harezmi Türkçesi için Suat Ünlü tarafından hazırlanan *Harezmi Altınordu Türkçesi Sözlüğü*, Kıpçak Türkçesi için Recep Toparlı, Hanifi Vural ve Recep Karaatlı tarafından meydana getirilen *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü*, Çağatay Türkçesi için Suat Ünlü'nün hazırladığı *Çağatay Türkçesi Sözlüğü* esas alınmıştır. Yeni Uygur Türkçesi için *Hazırki Zaman Uygur Tilining İzahlık Luğiti* ve Emir Necipoviç Necip tarafından hazırlanan ve İklil Kurban tarafından günümüz Türkçesine çevrilen *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü* kullanılmıştır.

2. Öncelikle KB'deki tek heceli fiiller ve bu fiillerin anlamları tespit edilmiştir. Ardından bu fiillerin Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçelerindeki görünüşleri verilmiştir. Fiillerin bu üç tarihî lehçedeki anlamlarına değinilmemiş, yalnızca KB'deki anlam haricinde bir mana ifade eden fiil olmuşsa dipnotla ifade ettiği mana belirtilmiştir. Ayrıca KB'de tek madde başı olan fiil, bahsi geçen tarihî lehçelerde birden fazla madde başı olarak yer almışsa hangi madde başının KB'deki anlamı muhafaza ettiği dipnotlarda gösterilmiştir.

Örneğin, KB'de yer alan *aŋ-* "anmak, anlamak, dikkat etmek" madde başı, HTS'de iki ayrı madde başı hâlinindedir. Böyle durumlarda "*aŋ-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *aŋ- I* "anmak, hatırlamak" anlamındadır." şeklinde dipnot düşünülmüştür.

KB'de yer alan tek heceli fiillerin YUT'deki durumları gösterilirken önce fiil, ardından fiilin YUT'deki temel anlamı verilmiştir. KB'de yer alan fiillerin temel anlamının YUT'de muhafaza edilip edilmediği ortaya konulmuştur. YUT için kullandığımız sözlüklerde, incelediğimiz fiillerden bazılarının temel anlamında farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu farklılıklar dipnotlarda ortaya konulmuştur.

Örneğin, KB'deki *bas-* "basmak" fiili YUT'de *bas-* şeklindedir, ancak fiilin temel anlamı kullandığımız iki sözlükte farklılaşmaktadır. Bu durum; "YUTS'de kelimenin temel anlamı olarak 'basmak', UTİL'de temel anlam olarak 'yol yürümek, yürümek, çığnemek, gitmek' verilmiştir." şeklinde dipnotta açıklanmıştır.

3. Çalışmamızda KB'de tanımlanan tek heceli fiillerin HT, KT, ÇT ve YUT'de tek heceli hâllerinin var olup olmadığı incelenmiş, bu fiillerin bir yapım ekiyle genişlemiş ve birden fazla heceli hâle gelmiş şekilleri kapsam dışı bırakılmıştır.

Örneğin, KB'de yer alan *ba-* "bağlamak" fiili YUT'de *bağli-* "bağlamak" (iki heceli), *kaŋ-* "kamaşmak" fiili *kaŋaŋ-* "kamaşmak" (iki heceli), *tat-* "tatmak" fiili *tėti-* "tatmak" (iki heceli), *tüt-* "tütme" fiili *tüti-* "tütme" (iki heceli), *toz-* "tozmak" fiili *tozu-* "tozmak" (iki heceli) şeklinde yer almaktadır. Ancak var olan bu şekiller iki heceli olduğu için çalışmamıza dâhil edilmemişlerdir.

4. KB'de tek heceli olduğu hâlde bir fiilden fiil yapma ekiyle türemiş olan fiiller mevcuttur. Bu tip fiiller ayrı madde başı olarak değerlendirilmiştir.

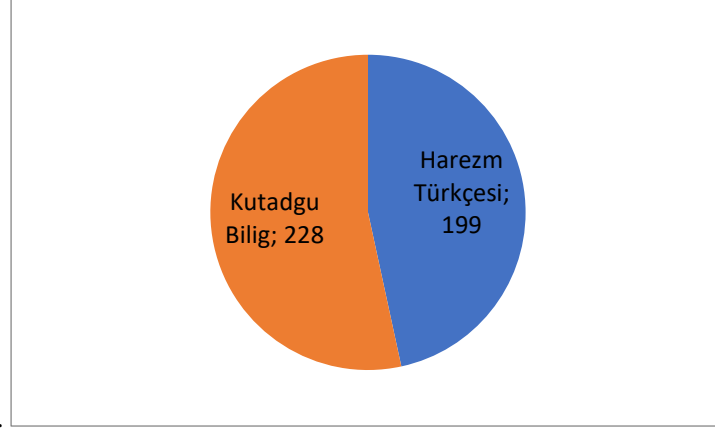
Örneğin, KB'de hem *sı-* "kırmak, bozmak, ezmek, kırılmak" hem de *sın-* "kırmak, bozulmak, incinmek" fiilleri bulunmaktadır. Bu iki fiil ayrı madde başı olarak listeye alınmıştır.

5. KB'de bir fiilin iki ayrı yazımının ayrı madde başı olarak verildiği görülmüştür: *bıç-/biç-* "biçmek", *min-/mün-* "binmek" vb. Bu tip fiiller tek maddede birleştirilmiştir.

6. Çalışmanın sonundaki tablo aşağıdaki başlıklara göre oluşturulmuş, fiiller bu sıraya göre verilmiştir.

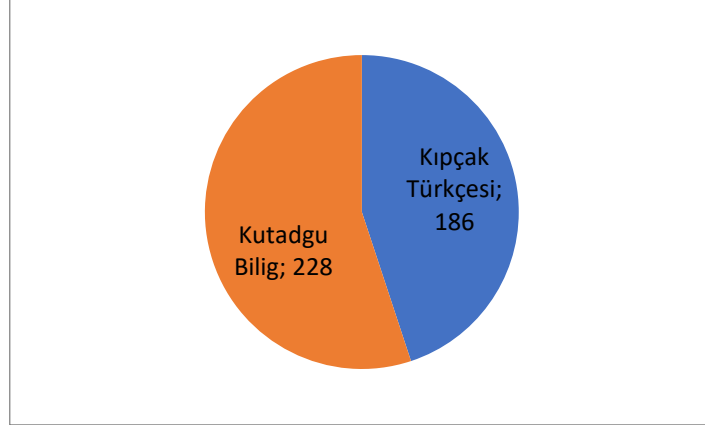
Sıra Nu.	KB	Anlamı	HT	KT	ÇT	YUT	Temel Anlamı
----------	----	--------	----	----	----	-----	--------------

III. Bulgular

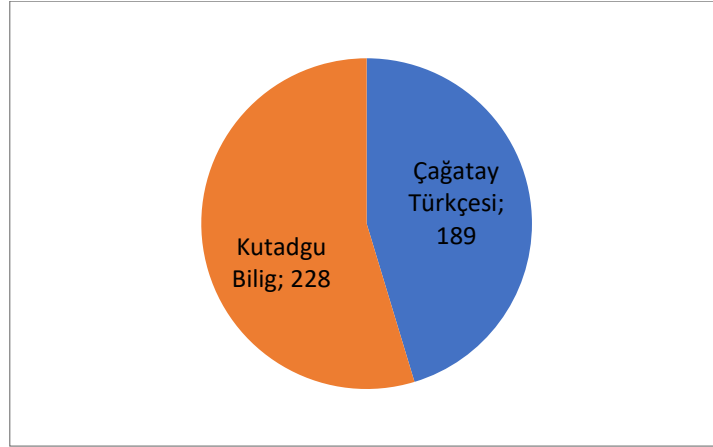
Grafik I

KB'de toplam 228 adet tek heceli fiil bulunmaktadır. Bu fiillerden 199 adedi HT'de varlığını sürdürmüş, 29 adedi ise HT metinlerinde yer almamıştır. HT, KB'deki tek heceli fiillerin %87,28'lik kısmını korumuştur.

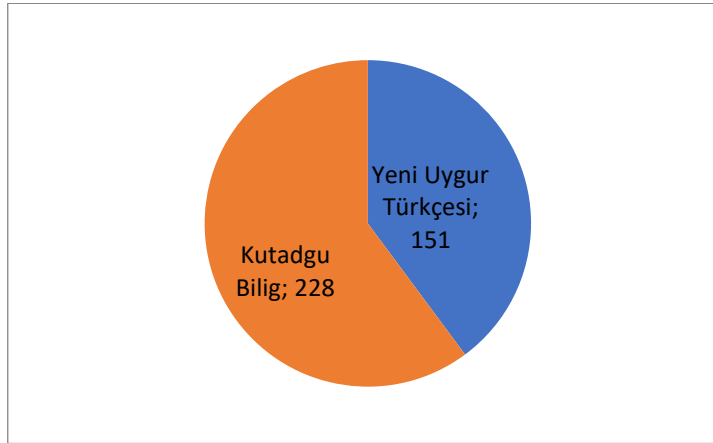
Grafik II

KB'de tanımlanan 228 tek heceli fiilden 186 adedi KT'de yaşamakta iken 42 adedi dönem eserlerinde varlığını koruyamamıştır. KT, tek heceli fiillerin % 81,579'luk kısmını muhafaza etmiştir.

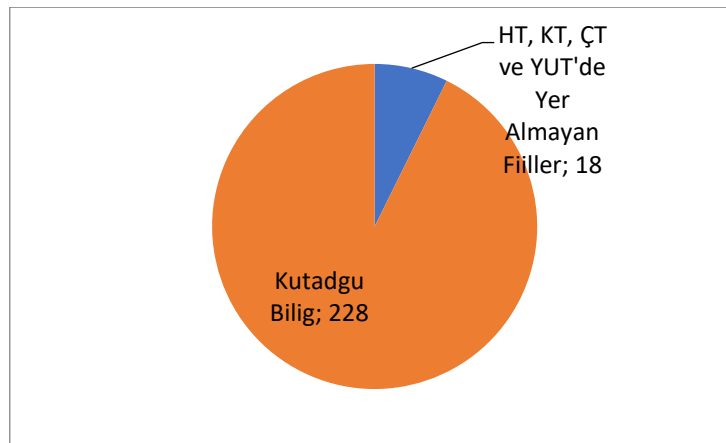
Grafik III

Yaptığımız çalışma neticesinde 228 tek heceli fiilin 189'unun ÇT'de kullanıldığı, 39'unun ise ÇT için temel eser olarak seçtiğimiz sözlükte yer almadığı tespit edilmiştir. ÇT'de KB'deki fiillerin %82,89'luk kısmının var olduğu görülmüştür.

Grafik IV

YUT'de, KB'de yer alan toplam 228 fiilden 151 tanesi tanıklanmakta, 77'sinin varlığını sürdürmediği görülmektedir. YUT %66,23'lük bir oranla tek heceli fiilleri muhafaza edebilmiştir.

Grafik V

KB'de yer alan 228 tek heceli fiilin 18 adedinin HT, KT, ÇT ve YUT'de bulunmadığı görülmektedir.

IV. Sonuç

Çalışmamızın neticesinde elde ettiğimiz sonuçları şu şekilde sıralayabiliriz:

1. KB'de yer alan 228 adet tek heceli fiili en çok muhafaza eden tarihî Türk lehçesi HT'dir. HT ile kaleme alınan eserlerde KB'de yer alan 199 fiile tesadüf edilmiştir. HT'de fiillerin %87,28'lik kısmının korunduğu, şu fiillerin ise tek heceli olarak varlığını sürdüremediği görülmüştür: *ar- I, bert-, eñ-, ert-, ıç-, is-, kam-, kü-, oñ-, ö-, öñ-, saq-, ser- I, sök- II, suđ-, teñ-, tez-, til-, tit-, tu-, til-, tun-, us-, üg-, yaw-, yiş-, yuk-, yul- II, yüđ-*.

2. Tarihî Türk lehçeleri içerisinde KB'de tanıklanan tek heceli fiillerin 186 adet ve %81,579'luk oranla en az yer aldığı dönem KT olmuştur. KT için yararlandığımız sözlükte şu fiiller madde başı olarak bulunmamaktadır: *alk-, ar- I, aw-, ba-, bert-, bur- I, eñ-, ıç-, is-, kam-, kü-, mañ-, op-, or-, ö-, öç-, öñ-, saç- II, saq-, sap-, ser- I, ser- II, sı-, sök-II, suđ-, teñ-, til-, tit-, tul-, tun-, tüg-, tüt-, ul-, us-, üg-, yak-, yal-, yalk-, yaw-, yiş-, yul- II, yüđ-*.

3. ÇT'de, KB'de kullanılmış olan şu fiiler tanıklanamamıştır: *alk-, bert-, bur- I, eñ-, ert-, ıç-, ir-, is-, kü-, mun-, oñ-, ow-, ö-, öñ-, saç-, saq-, sap-, seç-, ser- I, sök- II, suđ-, teñ-, til-, tit-, tu-, tul-, tun-, ul-, us-, ür- II, yak-, yal-, yalk-, yas-, yaş-, yir-, yiş-, yul- II, yun-, yüđ-*.

4. YUT, KB'deki tek heceli fiilleri 151 adet ve %66,23'lük oranla koruyabilmiştir. Bu oranla YUT tarihî Türk lehçelerinin gerisinde kalmıştır. Aşağıdaki fiillerin -taradığımız sözlüklerde- tek heceli olarak kullanımı yer almamaktadır: *alk-, añ-, ar- I, aw-, ba-, bul-, bur- I, bus-, eñ-, ert-, ıç-, ıđ-, ir-, is-, iw-, kam-, kap-, kol-, kow-, kü-, mun-, op-, ow-, ö-, ög-, öñ-, öt- II, sa-, saç- II, saq-, san-, sanç-, saw-, seç-, ser- I, ser- II, sı-, sor- II, sök- II, sön-, suđ-, tar-, tat-, teñ-, tığ-, til-, tit-, toz-, tu-, tul-, tun-, tuş-, tüt-, u-, uđ-, ul-, um-, us-, ür- II, yak-, yal-, yalk-, yas-, yaş-, yaw-, yaz- I, yaz- II, yel-/yil-, yenç-, yığ- II, yir-, yiş-, yod-, yor- II/yör-, yul- I, yul- II, yüđ-*.

5. 18 adet tek heceli fiil gerek tarihî lehçelerde gerekse YUT'de bulunmamaktadır. Bu tek heceli fiiller, Eski Türkçe döneminden sonra -muhtemelen- ya kullanımdan düşmüş ya da bir yapım ekiyle genişlemiş ve varlığını birden fazla heceli olarak sürdürmüştür. Dört lehçede de bulunmayan fiiller şunlardır: *eñ-, ıç-, is-, kü-, ö-, öñ-, saq-, ser- II, sök- II, suđ-, teñ-, til-, tit-, tul-, us-, yiş-, yul-, yüđ-*.

6. KB'deki tek heceli fiillerin HT, KT ve ÇT'de %80'in üzerinde, YUT'de %66,23'lük bir oranda varlığını sürdürmüş olması, Türkçe konuşurlarının tek heceli fiiller konusunda koruyucu bir tutum sergiledikleri ve tek heceli fiillerin unutulma, değişim vb. durumlara daha dirençli oldukları hususunda yorum yapmamıza imkân sunmaktadır.

7. Tek heceli fiiller ve kök fiiller üzerine yapılan çalışmaların yanı sıra birden fazla heceli fiiller üzerine yapılacak çalışmalarla fiillerin -tarihi süreç içerisinde- kendilerini ne ölçüde muhafaza ettikleri, ne kadarının kullanımdan düştüğü, kaçının konuşurlar tarafından unutulduğu gibi hususların daha geniş ölçüde aydınlatılacağı ve daha net çıkarımlar yapılacağı düşünülmektedir.

Kısaltmalar

çev.	Çeviren
ÇT	Çağatay Türkçesi
ÇTS	Çağatay Türkçesi Sözlüğü
HT	Harezmi Türkçesi
HTS	Harezmi Türkçesi Sözlüğü

KB	Kutadgu Bilig
KT	Kıpçak Türkçesi
KTS	Kıpçak Türkçesi Sözlüğü
UTİL	Hazirki Zaman Uygur Tiliniñ İzahlık Luğiti
YUT	Yeni Uygur Türkçesi
YUTS	Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü

Kaynakça

- Arat, R. R. (1994). *Kutadgu Bilig II Çeviri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Clauson, S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth Century Turkish*. Oxford at the Clenderon Press.
- Eraslan, K. - vd. (1979). *Kutadgu Bilig III İndeks*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım/Tanıtım.
- Gülsensoy, T. (2011). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü I-II*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Güner, G. (2021). *Karahanlı Türkçesinde Fiil*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Haceminioğlu, N. (1992). *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Hazirki Zaman Uygur Tiliniñ İzahlık Luğiti* (2011). Şincan Halk Neşriyatı.
- Mert, A. (2017). Kutadgu Bilig Nüshalarının Eskicilik Açısından Karşılaştırılması. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 80, 179-215.
- Mert, A. (2018). Kutadgu Bilig Nüshalarında Dizine Alınmayan Sözcükler. *Gazi Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 23, 221-232.
- Necip, E. N. (2013). *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü* (çev. İklık Kurban). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Nişanyan, S. (2018). *Nişanyan Sözlük Çağdaş Türkçenin Etimolojisi*. İstanbul: Liberal Plus Yayınları.
- Ölker, G. (2015). Kutadgu Bilig'in Fergana Nüshasındaki Satır Altı Notlar Üzerine. *Selçuk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 37, 263-284.
- Paçacıoğlu, B. (2016). *VIII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Sırtı, E. (2020). *Kıpçak Lehçelerinde Kök Fiiller (Tarihî-Karşılaştırmalı Söz Varlığı İncelemesi)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Shaw, R. B. (2014). *Kâşgar ve Yarkend Ağzı Sözlüğü* (çev. Fikret Yıldırım). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tabaklar, Ö. (2011). Kutadgu Bilig İndeksinde Bazı Düzeltme Önerileri. *Doğumunun 990. Yılında Yusuf Has Hacib ve Eseri Kutadgu Bilig Bildirileri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 485-492.
- Taş, İ. (2009). *Kutadgu Bilig'de Söz Yapımı*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Taş, İ. (2011). Kutadgu Bilig'de İndeks'te Yer Almayan İki Sözcük Üzerine. *Doğumunun 990. Yılında Yusuf Has Hacib ve Eseri Kutadgu Bilig Bildirileri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 493-504.

Tezcan, S. (1981). Kutadgu Bilig Dizini Üzerine. *Bellekten*, 45, 23-78.

Toker, M. (2010). Dîvânü Lügâti’t-Türk’teki Tek Heceli Fiillerin Oğuz ve Kıpçak Grubu Türk Lehçelerindeki Durumuna İstatistiksel Bir Bakış. *Selçuk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 27, 57-83.

Toparlı, R. - vd. (2007). *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ünlü, S. (2012). *Harezm Altınordu Türkçesi Sözlüğü*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Ünlü, S. (2012). *Karahanlı Türkçesi Sözlüğü*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Ünlü, S. (2013). *Çağatay Türkçesi Sözlüğü*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Yürümez, R. (2022). *Türk Edebiyatında Fakr-nâmeler ve Çağatay Şairi Harâbâtî’nin Fakr-Nâmesi*. Çanakkale: Paradigma Yayınları.

V. Tek Heceli Fiillerin Listesi

Sıra Nu.	KB	Anlamı	HT	KT	ÇT	YUT	Temel Anlamı
1	aç- I	Açmak, izah etmek	aç-	aç ⁻¹	aç-	aç ⁻²	Açmak
2	aç- II	Karnı acıkmak	aç-	aç ⁻³	aç-	aç ⁻⁴	Acıkmak
3	ağ-	Yükselmek, çıkmak	ağ-	ağ-	ağ-	ağ-	Bir tarafa ulaşım iniş durumuna gelmek, kaymak, sapmak, konudan uzaklaşmak
4	aķ-	Akmak	aķ ⁻⁵	aķ- ağ ⁻⁶ ağ-	aķ-	aķ-	Akmak
5	al-	Almak	al-	al ⁻⁷	al ⁻⁸	al-	Almak
6	alķ-	Mahvetmek, batırmak	alķ-	--	--	--	--

¹ aç- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, aç- I ‘açmak, aralamak vb.’ anlamdadır.

² aç- fiili UTİL’de iki ayrı madde başı durumundadır, aç- I ‘açmak’ anlamındadır.

³ aç- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, aç- II ‘acıkmak’ anlamındadır.

⁴ Bu sözcük YUST’de yoktur.

⁵ aķ- fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, aķ- I ‘akmak’ anlamındadır.

⁶ ağ- ve ağ- fiilleri KTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, ağ- II ‘akmak’, ağ- I ‘akmak’ anlamındadır.

⁷ al- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, al- I ‘almak’ anlamındadır.

⁸ al- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, al- I ‘almak, evlenmek vb.’ anlamdadır.

7	añ-	Anmak, anlamak, dikkat etmek	añ ⁹	añ-	añ-	--	--
8	ar- I	Aldatmak	--	--	ar ⁻¹⁰	--	--
9	ar- II	Yorulmak, dermansız kalmak	ar ⁻¹¹	ar-	ar ⁻¹²	har-	Yorulmak
10	art-	Fazlalaşmak, artmak	art ⁻¹³	art- artç-	art ⁻¹⁴	art ⁻¹⁵	Artmak, çoğalmak
11	aş-	Aşmak	aş-	aş ⁻¹⁶	aş ⁻¹⁷	aş-	Aşmak ¹⁸
12	at-	Atmak, bırakmak	at ⁻¹⁹	at- atç-	at ⁻²⁰	at-	Atmak, bırakmak, fırlatmak
13	aw-	Toplanmak, üşüşmek, etrafını çevirmek	aw-	--	av-	--	--
14	ay-	Demek, söylemek	ay-	ay-	ay-	ëyt-	Söylemek, demek
15	az-	Azlamak, yolu şaşırmak, yoldan çıkmak	az-	az- ez ⁻²¹	az ⁻²²	az-	Azlamak, yanılmak, sapmak, yoldan çıkma ²³
16	ba-	Bağlamak	ba-	--	ba-	--	--

⁹ añ- fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, añ- I 'anmak, hatırlamak' anlamındadır.

¹⁰ ar- fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, ar- III 'kandırmak, yanıltmak' anlamındadır.

¹¹ ar- fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, ar- I 'yorulmak, yormak, bozulmak' anlamındadır.

¹² ar- fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, ar- I 'yorulmak, yorgun düşmek, zayıflamak' anlamındadır.

¹³ art- fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, art- I 'çoğalmak, artmak' anlamındadır.

¹⁴ art- fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, art- I 'çoğalmak, artmak, fazlalaşmak' anlamındadır.

¹⁵ art- fiili UTİL'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, art- I'in temel anlamı 'aşmak', art- II'nin temel anlamı 'yüklemek' şeklindedir. Sözcüğün 'artmak, çoğalmak' anlamı YUTS'de temel anlam olarak yer almaktadır.

¹⁶ aş- fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, aş- I 'aşmak, geçmek' anlamındadır.

¹⁷ aş- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, aş- I 'aşmak, geçmek' anlamındadır.

¹⁸ YUTS'de temel anlam olarak 'aşmak', UTİL'de temel anlam olarak 'miktar veya hacim yönünden çoğalmak, artmak' yer almaktadır.

¹⁹ at- fiili HTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, at- I 'atmak, fırlatmak, bırakmak' anlamındadır.

²⁰ at- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, at- I 'atmak, fırlatmak' anlamındadır.

²¹ ez- fiili KTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, ez- III 'azmak' anlamındadır.

²² az- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, az- I 'sapmak, azmak, yoldan çıkmak' anlamındadır.

²³ UTİL'de temel anlam olarak 'yolunu kaybetmek' verilmiştir.

17	bağ-	Bakmak	bağ-	bağ- bağ-	bağ-	bağ-	Bakmak
18	bar-	Varmak, gitmek	bar-	bar- var-	bar-	bar-	Varmak, gitmek
19	bas-	Basmak	bas-	bas- ²⁴ baş-	bas- baş-	bas-	Basmak ²⁵
20	bat-	Batmak, sinmek, gözden kaybolmak, saklanmak, gizlenmek	bat-	bağ-	bat-	pat-	Batmak
21	bert-	Yaralanmak, berelenmek	--	--	--	bört-	Şişmek, kabarmak
22	biç-/biç-	Biçmek, Kesmek	biç- piç-	biç- biş- biç- ²⁶	biç-	piç-	Biçmek, kesmek
23	biş-	Pişmek, olgunlaşmak	biş- biş- piş-	biş- piş-	biş- ²⁷ piş-	piş- ²⁸	Olgunlaşmak
24	bil-	Bilmek	bil-	bil- ²⁹	bil- ³⁰	bil-	Bilmek
25	bir-	Vermek	bir- ber- bër- ver-	bir- ber- vir- ver-	bir- ber- bër-	ber-	Vermek
26	boğ-	Boğmak	boğ-	boğ-	boğ-	boğ-	Boğmak ³¹

²⁴ *bas-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *bas- I* 'basmak, ezmek' anlamındadır. Ayrıca *baş-* fiili iki ayrı madde başı durumunda olup *baş- I* 'basmak, ezmek' anlamındadır.

²⁵ YUTS'de sözcüğün temel anlamı olarak 'basmak', UTİL'de temel anlam olarak 'yol yürümek, yürümek, çiğnemek, gitmek' verilmiştir.

²⁶ *biç-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *biç- I* 'biçmek, kesmek' anlamındadır.

²⁷ *biş-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *biş- I* 'pişmek' anlamındadır.

²⁸ *biş-* fiili UTİL'de *piş- I* 'olgunlaşmak' ve *piş- II* 'suya girdirmek, yıkandırmak' şeklinde iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, YUST'de yalnızca *piş-* 'olgunlaşmak' şeklinde tek madde durumundadır.

²⁹ *bil-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *bil- I* 'bilmek' anlamındadır.

³⁰ *bil-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *bil- I* 'bilmek, keşfetmek' anlamındadır.

³¹ UTİL'de sözcüğün temel anlamı olarak 'sert sıkamak, sıkıp bağlamak' verilmiştir.

				bo- buv-			
27	bol-	Olmak	bol- ol-	bol- ³² ol-	bol- ³³ böl- ol-	bol- ³⁴	Olmak
28	bul-	Bulmak	bul-	bul-	bul- bol- ³⁵ böl-	-- ³⁶	--
29	bur- I	Kokmak, güzel kokmak	bur-	--	--	--	--
30	bur- II	Sıkılaştırmak, burmak	bur-	bur-	bur- bür-	bur- ³⁷	Çevirmek
31	bus-	Pusu kurmak, gizlenmek, saklanmak	bus- pus-	pus-	bus-	--	--
32	buş-	Hiddetlenmek, kızmak, öfkelenmek	buş-	buş-	buş- ³⁸	puş-	Sıkılmak, bıkmak, usanmak
33	buz-	Bozmak, yıkma, harap etmek, viraneye çevirmek, darmadağın etmek	buz- boz-	buz- ³⁹ boz-	buz- boz-	buz-	Bozmak ⁴⁰

³² *bol-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *bol- I* 'olmak, meydana gelmek' anlamındadır.

³³ *bol-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *bol- I* 'olmak' anlamındadır. Ayrıca *böl-* fiili de üç ayrı madde başı durumunda olup *böl- II* 'olmak' anlamındadır.

³⁴ *bol-* fiili UTİL'de *bol- I* 'sadır olmak' ve *bol- II* 'hamur mayası şişkin hâle gelmek' şeklinde iki ayrı madde başı olarak verilmiştir. YUST'de sadece *bol-* 'olmak' fiili yer almaktadır.

³⁵ *bul-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, *bul- I* 'bulmak' anlamındadır. Ayrıca *böl-* fiili de üç ayrı madde başı durumunda olup *böl- III* 'bulmak' anlamındadır.

³⁶ Gerek UTİL'de gerekse YUTS'de *bul-* fiili yerine *tap-* fiili yer almaktadır.

³⁷ *bur-* fiili yalnızca YUTS'de yer almaktadır.

³⁸ *buş-* fiili ÇTS'de beş ayrı madde durumundadır, *buş- V* 'sıkılmak, üzölmek, sinirlenmek' anlamındadır.

³⁹ *buz-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *buz- I* 'bozmak, tahrip etmek, yağmalamak' anlamındadır. Ayrıca *boz-* fiili de iki ayrı madde başı durumunda olup *boz- I* 'bozmak, tahrip etmek' anlamındadır.

⁴⁰ YUTS'de temel anlam olarak 'bozmak', UTİL'de temel anlam olarak 'bir bütün nesneyi parçalamak, sökmek, devirmek, viran kılmak' verilmiştir.

34	büt-	Ses kesilmek, alçalmak, borcu veya alacağı gerçekleşmek, yara kapanmak, sona ermek, yük olmak, bir şeye inanmak, ikrar etmek	büt- ⁴¹	büt-	büt- ⁴²	püt- ⁴³	Sona ermek, tamamlanmak, tükenmek
35	çal-	Yere çalmak, vurmak, yenmek	çal- ⁴⁴	çal- ⁴⁵	çal- ⁴⁶	çal- ⁴⁷	Ayak dayamak, ayakla vurmak
36	çap-	Yüzmek	çap- ⁴⁸	çap- ⁴⁹	çap- ⁵⁰	çap- ⁵¹	Koşmak (hayvanlar için)
37	çık-	Çıkmak	çık-	çık- ⁵² çih- şık-	çık- ⁵³	çık-	Çıkmak
38	çök-	Çökmek	çök- ⁵⁴	çök- şök-	çök- ⁵⁵	çök-	Dizini büküp oturmak, diz çökmek ⁵⁶

⁴¹ *büt-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *büt- I* 'inanmak, tapmak, bağlanmak' anlamındadır.

⁴² *büt-* fiili ÇTS'de altı ayrı madde başı durumundadır, *büt- I* 'inanmak', *büt- II* 'bitmek, tamamlanmak', *büt- III* 'iyileşmek' anlamlarındadır.

⁴³ *püt-* fiili YUTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *püt- I* 'bitmek', *püt- III* 'iyi olmak, kapanmak, et bağlamak' anlamındadır. UTİL'de *püt-* fiili dört ayrı madde başı olarak verilmiş olup *püt- I* 'sona ermek, tamamlanmak, tükenmek', *püt- IV* 'güvenmek, inanmak' anlamındadır.

⁴⁴ *çal-* fiili HTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çal- I* 'atmak, yere çalmak' anlamındadır.

⁴⁵ *çal-* fiili KTS'de 'müzik aleti çalmak, düdük vb. çalmak' anlamıyla yer almaktadır.

⁴⁶ *çal-* fiili ÇTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çal- I* 'vurmak, atmak, çarpmak' anlamındadır.

⁴⁷ *çal-* YUTS'de fiili üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çal- II* 'ayak dayamak, ayakla vurmak' anlamındadır. UTİL'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çal- I* 'müzik aleti çalmak', *çal- II* 'bir nesneyi başka bir nesneye katmak' anlamındadır.

⁴⁸ *çap-* fiili HTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, *çap- II* 'el vurmak, yüzmek' anlamındadır.

⁴⁹ *çap-* fiili KTS'de dört ayrı madde başı durumundadır, *çap- III* 'yüzmek, suda çırpınmak' anlamındadır.

⁵⁰ *çap-* fiili ÇTS'de dört ayrı madde başı durumundadır, ancak hiçbirinde 'yüzmek' anlamı mevcut değildir.

⁵¹ Hem YUTS'de hem de UTİL'de *çap-* fiili dört ayrı madde başı olarak verilmiştir. Her iki sözlükte de 'yüzmek' anlamı mevcut değildir.

⁵² *çık-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çık- I* 'çıkılmak' anlamındadır. Ayrıca *çih-* ve *şık-* fiilleri de iki ayrı madde başı durumunda olup *çih- I* 'çıkılmak', *şık- I* 'çıkılmak' anlamındadır.

⁵³ *çık-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çık- I* 'çıkılmak, ortaya çıkmak' anlamındadır.

⁵⁴ *çök-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çök- I* 'çökmek, oturmak, diz çökmek' anlamındadır.

⁵⁵ *çök-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *çök- II* 'çökmek, diz çökmek, oturmak, eğilmek' anlamındadır.

39	eg-	Eğmek	eg- ëg- ig-	eg- ig-	eg- ig-	eg-	Eğmek
40	ek-	Bir şey ekmek	ek- ëk- ik-	ek- ik-	ek- ëk- ik- ⁵⁷	ek- ⁵⁸	Ekmek
41	eñ-	Şaşmak, şaşırmak	--	--	--	--	--
42	er-	Olmak, i- cevheri fiili	er- ër- ir-	er- ⁵⁹ ir- i-	er- ër- ⁶⁰ e- ë- i- ir-	ë- ër- i-	Olmak, cevheri fiili
43	ert-	Geçmek	--	ert-	--	--	--
44	es-	Esmek	es- is-	es- is-	es- ës- is-	es- ⁶¹	Geçmek, çıkma, yelpazelemek (rüzgar)
45	iç-	Kaybolmak, saklanmak, gizlenmek	--	--	--	--	--
46	ıd-	Salmak, göndermek, serbest bırakmak;	ıd- ıy- id-	ı- ıy- ⁶² ıd-	ıd- ıt- ıy-	--	--

⁵⁶ *çök-* fiilinin anlamı YUTS'de 'çökmek, dalmak, batmak' şeklindedir.

⁵⁷ *ik-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ik- I* 'ekmek, serpmek, dikmek (ağaç)' anlamındadır.

⁵⁸ YUTS'de bu kelime yoktur.

⁵⁹ *er-* fiili KTS'de dört ayrı madde başı, *ir-* altı ayrı madde başı, *i-* iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *er- III* 'olmak', *er- IV* 'cevheri fiil', *ir- VI* 'cevheri fiil, imek', *i- II* 'cevheri fiili' anlamındadır.

⁶⁰ *ër-* ve *ir-* ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *ër- I* ve *ir- I* 'imek, olmak' anlamındadır.

⁶¹ *es-* fiili UTİL'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *es- II* 'geçmek, çıkmak, yelpazelemek (rüzgar)' anlamındadır. *es-* fiili YUTS'de madde başı olarak yer almamaktadır.

⁶² *ıy-* ve *iy-* KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ıy- II* 'göndermek, salıvermek', *iy- I* 'göndermek, yollamak' anlamındadır.

		geçirmek, ulaştırmak	iy-	iy-	ız-		
47	iç-	İçmek	iç- iş-	iç- iş- ⁶³	iç-	iç-	İçmek
48	il-	İlişmek, düşmek, inmek, bağlamak, kurmak, indirmek	il-	il- ⁶⁴	il-	il-	Asmak, bağlamak
49	ilt-	İletmek, götürmek, göndermek, ulaştırmak	ilt- elt-	ilt- elt-	ilt- elt- ëlt-	elt- ⁶⁵	Berberinde götürmek, başlamak
50	in-	İnmek	in-	in- en- yin- ⁶⁶	in-	in- ⁶⁷	İnmek
51	ir-	İrkilmek, yalnızlık duymak, ayrılmak, usanmak, bıkmak	ir- ⁶⁸	ir- ⁶⁹	--	--	--
52	is-	Azalmak, hafiflemek, eksek etmek, bırakmak	--	--	--	--	--
53	it-	Yapmak, etmek, eylemek, kılmak; düzenlemek,	it- et- ët-	it- id- et-	it- et- ët-	et- ⁷⁰	Etmek, yapmak, kılmak

⁶³ iş- fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, iş- II ‘içmek’ anlamındadır.

⁶⁴ il- fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, il- II ‘asmak’ anlamındadır.

⁶⁵ Sözcük YUTS’de yer almamaktadır.

⁶⁶ yin- fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, yin- III ‘inmek’ anlamındadır.

⁶⁷ in- fiili YUTS’de bulunmamaktadır.

⁶⁸ ir- fiili HTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, ir- I ‘usanmak, bıkmak’ anlamındadır.

⁶⁹ ir- fiili KTS’de altı ayrı madde başı olarak verilmiştir, ir- II ‘sıkılmak’ anlamındadır.

⁷⁰ et- fiili YUTS’de ve UTİL’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır. YUTS’de et- I’in temel anlamı ‘etmek, kılmak, yapmak’, UTİL’de et- I’in temel anlamı ‘yapmak, itmek’, et- II’nin temel anlamı ‘her türlü çiğ yiyeceği pişirip işlemek, onarmak, yapmak, kılmak’ şeklindedir.

		yoluna koymak, hazırlamak					
54	iw-	Acele etmek, koşmak, çırpınmak, derhal yapmak, can atmak	iw- ew- ěw- iv- ev-	iv- ev- i- ⁷¹	iv- ⁷² ev- ěv- ěw-	--	--
55	kaç-	Kaçmak, kaçınmak, sakınmak	kaç- kaş-	kaç- kaş-	kaç-	kaç-	Kaçmak
56	kal-	Kalmak	kal-	kal- ⁷³	kal-	kal-	Kalmak
57	kam-	Kamaşmak	--	--	kam-	--	--
58	kan-	Doymak, kanmak	kan-	kan-	kan- ⁷⁴	kan-	Kanmak
59	kap-	Tutmak	kap-	kap-	kap- ⁷⁵	--	--
60	kat-	Katmak, karıştırmak	kat-	kat- ⁷⁶	kat- ⁷⁷	kat- ⁷⁸	Katmak, eklemek, ilave etmek
61	kay-	Kaymak, caymak, dönmek	kay-	kay-	kay- ⁷⁹	kay-	Dönmek ⁸⁰
62	kaz-	Kazmak	kaz-	kaz-	kaz-	kaz-	Kazmak

⁷¹ *i-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *i- I* 'acele etmek' anlamındadır.

⁷² *iv-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *iv- II* 'acele etmek, sürat yapmak' anlamındadır.

⁷³ *kal-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kal- I* 'kalmak, durmak' anlamındadır.

⁷⁴ *kan-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kan- I* 'kanmak, doymak, suya doymak' anlamındadır.

⁷⁵ *kap-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kap- I* 'kapmak, tutmak' anlamındadır.

⁷⁶ *kat-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, *kat- I* 'ilave etmek, katmak; karıştırmak' anlamındadır.

⁷⁷ *kat-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *kat- I* 'katmak, koymak, eklemek, ilave etmek; anlamındadır.

⁷⁸ *kat-* fiili YUTS'de fiili üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *kat- III* 'katmak, eklemek, ilave etmek' anlamındadır. Bu fiil, UTİL'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kat- II* 'eklemek, birleştirmek, karıştırmak' anlamındadır.

⁷⁹ *kay-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kay- I* 'kaymak', *kay- II* 'dönmek, vazgeçmek' anlamındadır.

⁸⁰ UTİL'de sözcüğün temel anlamı 'eğilmek', YUTS'de 'dönmek' şeklindedir.

63	keç-	Geçmek, ölmek	keç ⁻⁸¹ këç-	keç ⁻⁸² keş- kiç-	keç- këç- gëç- giç-	keç-	Geçmek
64	keđ-	Giymek	keđ- key- kiđ- kiy-	key- kiđ- kiy-	key- këy- kiy- gëy-	kiy ⁻⁸³	Giymek
65	kel-	Gelmek	kel- kël- kil-	kel- kil-	kel- kël- kil-	kel-	Gelmek
66	ker-	Germek, kabartmak	ker-	ker ⁻⁸⁴	ker-	ker-	İki tarafa çekip arasını açmak
67	kes-	Kesmek	kes- kis-	kes- kis-	kes- kës- kis-	kes-	Kesmek
68	kez-	Gezmek, dolaşmak	kez- kiz-	kez- kiz-	kez- këz- kiz-	kez-	Gezmek
69	qıl-	Kılmak, etmek, yapmak	qıl-	qıl- qul-	qıl-	qıl-	Yapmak, etmek, kılmak
70	qıs-	Kısaltmak, sıkmak, baskı altında bulundurmak	qıs-	qıs ⁻⁸⁵	qıs-	qıs ⁻⁸⁶	Kısmak, sıkmak
71	qıy-	Kıymak,	qıy ⁻⁸⁷	qıy ⁻⁸⁸	qıy-	qıy ⁻⁸⁹	Kıymak,

⁸¹ keç- fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır. keç- I ‘haddi aşmak, gelip geçmek, yaşamak, vazgeçmek vb.’ anlamda, keç- II ‘ölmek’ anlamındadır.

⁸² keç- fiili KTS’de beş ayrı madde başı olarak verilmiştir. keç- I ‘geçmek’, keç- V ‘ölmek’ anlamındadır. Ayrıca kiç- fiili yedi ayrı madde başı durumunda olup kiç- I ‘geçmek’ anlamındadır.

⁸³ YUTS’de hem key- hem de kiy- madde başı olarak verilmiştir, ancak key- fiilinin yanında ağızlarda kullanıldığı bilgisi yer almaktadır.

⁸⁴ ker- fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, ker- I ‘germek’ anlamındadır.

⁸⁵ kıs- fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, kıs- I ‘kısmak, sıkıştırmak’ anlamındadır.

⁸⁶ kıs- fiili UTİL’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır. kıs- II ‘güç veya ağırlık ile sıkmak, yığmak’ anlamındadır.

		dönmek, süzme					kesmek
72	ķız-	Kızarmak, gölmek	ķız- ⁹⁰	ķız- ⁹¹	ķız-	ķız- ⁹²	Isınmak, ateşlenmek
73	ķir-	Girmek	ķir-	ķir-	ķir-	ķir-	Girmek
74	ķit-	Gitmek	ķit- kt- git-	ķit- ⁹³ kid- ked- ket-	ķit- ket- kēt-	ķet-	Gitmek
75	ķođ-	Koymak, bırakmak	ķođ- ķoy-	ķoy- ⁹⁴	ķođ- ķoy-	ķoy-	Koymak, bırakmak
76	ķol-	İstemek, dilemek	ķol-	ķol- ⁹⁵	ķol- ⁹⁶	--	--
77	ķon-	Konmak	ķon-	ķon- ⁹⁷	ķon-	ķon-	Konmak
78	ķop-	Kopmak, kalkmak, gelmek, meydana gelmek, zuhur etmek	ķop- ⁹⁸	ķop- ⁹⁹	ķop-	ķop-	Kalkmak
79	ķorķ-	Korkmak	ķorķ-	ķorķ- ķorķ-	ķorķ-	ķorķ-	Korkmak
80	ķoş-	Yazmak, şiir düzmek	ķoş- 100	ķoş- 101	ķoş-	ķoş- ¹⁰²	Yazmak, bestelemek

⁸⁷ *ķiy-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *ķiy- II* 'kıymak, kesmek' anlamındadır.

⁸⁸ *ķiy-* fiili KTS'de beş ayrı madde başı durumundadır, *ķiy- V* 'kıymak, parçalara ayırmak' anlamındadır.

⁸⁹ *ķiy-* fiili YUTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *ķiy- I* 'kıymak, kesmek' anlamındadır.

⁹⁰ *ķız-* fiili HTS'de 'çok ısınmak' anlamındadır.

⁹¹ *ķız-* fiili KTS'de 'ateşte ısıtmak, kızdırmak' anlamındadır.

⁹² *ķiz-* fiili UTİL'de yer almamaktadır.

⁹³ *ķit-*, *ķed-*, *ķid-* KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *ķit- I* 'gitmek', *ķed- II* 'gitmek', *ķid- I* 'gitmek' anlamındadır. *ķet-* fiili üç ayrı madde başı durumunda olup *ķet- I* 'gitmek' anlamındadır.

⁹⁴ *ķoy-* fiili KTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ķoy- I* 'koymak, bırakmak' anlamındadır.

⁹⁵ *ķol-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ķol- I* 'rica etmek, istemek' anlamındadır.

⁹⁶ *ķol-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ķol- I* 'rica etmek, istemek' anlamındadır.

⁹⁷ *ķon-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ķon- II* 'konmak, inmek' anlamındadır.

⁹⁸ *ķop-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *ķop- I* 'kalkmak, yükselmek, zuhur etmek, meydana gelmek' anlamındadır.

⁹⁹ *ķop-* fiili KTS'de yedi ayrı madde başı verilmiştir, *ķop- I* 'kopmak', *ķop- III* 'ayağa kalkmak', *ķop- V* 'ortaya çıkmak', *ķop- VII* 'meydana çıkmak, görünmek' anlamlarındadır.

¹⁰⁰ *ķoş-* fiilinin HTS'de 'yazmak, şiir düzmek' anlamı bulunmamaktadır.

¹⁰¹ *ķoş-* fiilinin KTS'de 'yazmak, şiir düzmek' anlamı bulunmamaktadır.

81	kov-	Kovmak, sürmek	kov- kow- kav- kaw-	kov- ¹⁰³ kav-	kov- kav-	--	--
82	köç-	Göçmek	köç-	köç- köş-	köç- göç- göş-	köç-	Taşınmak, göç etmek
83	köm-	Gömmek	köm-	köm-	köm-	köm-	Gömmek
84	kön-	Doğrulamak, düzelmek, doğruyu söylemek, yola çıkma	kön- ¹⁰⁴	kön- ¹⁰⁵	kön- ¹⁰⁶	kön-	Razı olmak, kabul etmek ¹⁰⁷
85	kör-	Görmek, bakma	kör-	kör- ¹⁰⁸	kör-	kör-	Görmek
86	kuç-	Kucaklamak	kuç-	kuç- koç-	kuç- koç-	kuç-	Sarmak, kucaklamak
87	kur-	Kurmak, germek	kur- ¹⁰⁹	kur- ¹¹⁰	kur- ¹¹¹	kur-	Yapmak, tesis etmek ¹¹²
88	kü-	Korumak	--	--	--	--	--
89	küd-	Beklemek	küd- küy-	küy- göy-	küd-	küt-	Beklemek
90	kül-	Gülmek	kül-	kül- ¹¹³	kül-	kül-	Gülmek

¹⁰² *koş-* fiili YUTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *koş- II* ‘yazmak, bestelemek’ anlamındadır. UTİL’de de iki ayrı madde başı durumunda olan *koş-* fiilinin ‘yazmak, şiir düzemek’ anlamı temel anlam durumunda değildir.

¹⁰³ *kov-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, *kov- II* ‘kovmak, defetmek’ anlamındadır.

¹⁰⁴ *kön-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kön- I* ‘itiraf etmek’, *kön- II* ‘düzelmek, doğru yola girmek, doğrulamak’ anlamındadır.

¹⁰⁵ *kön-* fiili KTS’de ‘itiraf etmek’ anlamındadır.

¹⁰⁶ *kön-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *kön- I* ‘yola gelmek, düzelmek’ anlamındadır.

¹⁰⁷ *kön-* fiilinin temel anlamı YUTS’de ‘alışmak’, UTİL’de ‘razı olmak, kabul etmek’ şeklindedir.

¹⁰⁸ *kör-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, *kör- I* ‘görmek’ anlamındadır.

¹⁰⁹ *kur-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, *kur- II* ‘kurmak; hazırlamak’ anlamındadır.

¹¹⁰ *kur-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, *kur- I* ‘kurmak; hazırlamak, düzenlemek’ anlamındadır.

¹¹¹ *kur-* fiili ÇTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, *kur- I* ‘kurmak, düzenlemek’ anlamındadır.

¹¹² *kur-* fiilinin temel anlamı YUTS’de ‘kurmak, tesis etmek’, UTİL’de ‘montaj etmek, biriktirmek’ şeklindedir.

¹¹³ *kül-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, *kül- I* ‘gülmek’ anlamındadır.

91	küy-	Yanmak	köy-	küy- ¹¹⁴ köy-	köy- göy-	köy- /küy- ¹¹⁵	Yanmak
92	maᅇ-	Adım atmak, yürümeđ	maᅇ-	--	maᅇ-	maᅇ-	Yürümeđ
93	min- /mün-	Binmeđ	min- mün- ¹¹⁶ bin-	min- bin-	min- mün-	min-	Binmeđ
94	mun-	Bunamađ, saçmalamađ	mun-	mun-	--	--	--
95	oᅇ-	Solmađ, sararmađ	--	oᅇ- ¹¹⁷	--	öᅇ-	Solmađ, reᅇgi atmađ
96	op-	Yutmađ	op-	--	op- ¹¹⁸	--	--
97	or-	Biçmeđ, kesmeđ	or-	--	or-	or-	Biçmeđ
98	ow-	Ovuşturmađ, ufalamađ	ov-	ov- üv-	--	--	--
99	oz-	Geçmeđ, ileri geçmeđ, ilerlemeđ	oz-	oz- ¹¹⁹	oz-	oz-	Geçmeđ, ileri gitmeđ
100	ö-	Düşünmeđ	--	--	--	--	--
101	öç-	Gitmeđ, sönmeđ	öç-	--	öç-	öç-	Sönmeđ
102	ög-	Övmeđ, methetmeđ	ög-	ög- ök- öv- ¹²⁰	ög-	--	--
103	öl-	Ölmeđ	öl- ¹²¹	öl-	öl-	öl-	Ölmeđ

¹¹⁴ *küy-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *küy- II* 'yanmağ anlamındadır. Ayrıca *köy-* fiili dört madde başı durumunda olup *köy- I* 'yanmağ' anlamındadır.

¹¹⁵ YUTS'de hem *köy-* hem de *küy-* madde başı olarak yer almakta, UTİL'de yalnızca *köy-* fiili bulunmaktadır.

¹¹⁶ *mün-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *mün- I* 'binmeğ' anlamındadır.

¹¹⁷ *oᅇ-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *oᅇ- I* 'sarıp solmağ' anlamındadır.

¹¹⁸ *op-* fiili ÇTS'de 'kapamağ, gizlemeğ' anlamındadır.

¹¹⁹ *oz-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *oz- I* 'ileri geçmeğ, yetiştirmek' anlamındadır.

¹²⁰ *öv-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *öv- I* 'övmek' anlamındadır.

¹²¹ *öl-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *öl- I* 'ölmek' anlamındadır.

104	ön-	Bitmek, yetişmek	ön-	ön- ¹²²	ön- ¹²³	ün-	Filizlenmek
105	önj-	Kastetmek	--	--	--	--	--
106	öp-	Öpmek	öp-	öp- ¹²⁴ öb-	öp-	öp-	Öpmek
107	ör-	Örmek, bağlanmak	ör- ¹²⁵	ör- ¹²⁶	ör- ¹²⁷	ör- ¹²⁸	Örmek
108	ört-	Örtmek, örtülme	ört-	ört-	ört-	ürt- ¹²⁹	Örtmek
109	öt- I	Geçmek, bir şeye geçmek, delmek	öt- ¹³⁰	öt- ¹³¹	öt- ¹³²	öt-	Geçmek ¹³³
110	öt- II	Ötmek	öt- ¹³⁴	öt- ¹³⁵	öt- ¹³⁶	--	--
111	sa-	Saymak	sa-	sa-	sa-	--	--
112	saç- I	Saçmak, dağıtmak	saç- ¹³⁷	saç- şaç-	saç-	çaç- /saç- ¹³⁸	Saçmak, serpmek
113	saç- II	Uzaklaşmak	saç- ¹³⁹	--	--	--	--
114	sağ-	Saymak	--	--	--	--	--
115	sal-	Atmak, bırakmak	sal-	sal-	sal- ¹⁴⁰	sal-	Koymak, yerleştirmek,

¹²² ön- fiili KTS’de dört ayrı madde başı durumundadır, ön- II ‘büyüme’ anlamındadır.

¹²³ ön- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, ön- I ‘bitmek, yetişmek, büyüme’ anlamındadır.

¹²⁴ öp- fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, öp- I ‘öpmek’ anlamındadır.

¹²⁵ ör- fiili HTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, ör- I ‘örme’ anlamındadır.

¹²⁶ ör- fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, ör- I ‘örme’ anlamındadır.

¹²⁷ ör- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, ör- I ‘örme, dokumak, örgü örme’ anlamındadır.

¹²⁸ ört- fiili UTİL’de yer almamaktadır.

¹²⁹ ürt- fiili UTİL’de yer almamaktadır.

¹³⁰ öt- fiili HTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, öt- III ‘geçmek, aşmak’ anlamındadır.

¹³¹ öt- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, öt- II ‘geçmek, delmek’ anlamındadır.

¹³² öt- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, öt- I ‘geçmek, vazgeçmek vb.’ anlamındadır.

¹³³ öt- fiilinin temel anlamı UTİL’de ‘bir nesnenin içinden, arkasından, yanından yürüyüp başka bir tarafa varmak’ şeklindedir.

¹³⁴ öt- fiili HTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, öt- I ‘ötmek’ anlamındadır

¹³⁵ öt- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, öt- I ‘ötmek’ anlamındadır

¹³⁶ öt- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, öt- II ‘horoz içim ötmek’ anlamındadır.

¹³⁷ saç- fiili HTS’de ‘saçmak, dağıtmak, serpmek; birinden uzaklaştırmak’ anlamlarında tek madde başı olarak yer almaktadır.

¹³⁸ YUTS’de çaç- ve saç- olmak üzere iki ayrı madde başı vardır. saç- fiili için bir açıklama yapılmamış, çaç- fiiline gönderme yapılmıştır. UTİL’de yalnızca çaç- fiili yer almaktadır.

¹³⁹ saç- fiili HTS’de ‘saçmak, dağıtmak, serpmek; birinden uzaklaştırmak’ anlamlarında tek madde başı olarak yer almaktadır.

¹⁴⁰ sal- fiili ÇTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, sal- I ‘salmak, bırakmak, bina tesis emek’ anlamındadır.

							çıkarmak
116	san-	Sanmak, zannetmek, düşünmek	san- 141	şan- san-	san- şan-	--	--
117	sañç-	Sañçmak, dürtmek, vurmak	sañç-	sañç- 142	sañç-	--	--
118	sap-	Sarmak	sap-	--	--	sap-	Delik içinden geçirmek, iğneye ip iplik geçirmek
119	sat-	Satmak	sat-	sat- şat- şat-	sat- ¹⁴³	sat-	Satmak
120	saw-	Bırakmak	sav-	sav- ¹⁴⁴	sav- şav-	--	--
121	seç-	Seçmek, ayırarak	seç-	seç-	--	--	--
122	ser- I	Kızmak, çıkışmak, kaba söz söylemek, incitmek, kabalık etmek	--	--	--	--	--
123	ser- II	Sabretmek	ser-	--	sër-	--	--
124	sew-	Sevmek	sew- sw- sev- siv- söv-	sev- siv- söv-	sew- sev- sëv- siv- söv-	süy- /söy- ¹⁴⁵	Sevmek
125	sı-	Kırmak, bozmak, ezmek;	sı-	--	sı-	--	--

¹⁴¹ *san-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *san- I* 'zannetmek, sanmak' anlamındadır.

¹⁴² *sañç-* fiili KTS'de beş ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *sañç- II* 'bastonla vurmak', *sañç- III* 'hayvanı yürütmek için vurmak, dürtmek' anlamındadır.

¹⁴³ *sat-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *sat- I* 'satmak' anlamındadır.

¹⁴⁴ *sav-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *sav- I* 'yerini değiştirmek' anlamındadır.

¹⁴⁵ *sev-* fiili YUTS'de *süy-*, UTİL'de *söy-* şeklindedir.

		kırılmak					
126	sıĝ-	Tesir etmek, dokunmak	sıĝ- ¹⁴⁶	sıĝ- ¹⁴⁷	sıĝ- ¹⁴⁸	sıĝ-	Sıĝmak
127	sın-	Kırılmak, bozulmak, incinmek	sın- sın-	sın-	sın-	sun- ¹⁴⁹	Kırılmak, parçalanmak
128	sız-	Sızmak, erimek	sız-	sız-	sız- ¹⁵⁰	sız- ¹⁵¹	Damlamak
129	siñ-	Sinmek, saklamak, hazmedilmek	siñ-	siñ-	siñ-	siñ-	Sinmek, bir şeyin içine girmek, geçmek
130	soĝ-	Sokmak	soĝ-	soĝ- şoĝ-	soĝ-	soĝ-	Vurmak, dövmek
131	sor- I	Sormak, aramak	sor- ¹⁵²	sor- ¹⁵³ şor-	sor- ¹⁵⁴	sor- ¹⁵⁵	Sormak
132	sor- II	Emmek	sor- ¹⁵⁶	sor- ¹⁵⁷	sor- ¹⁵⁸	--	--
133	sök- I	Sökmek	sök- 159	sök- ¹⁶⁰	sök- ¹⁶¹ sög-	sök- ¹⁶²	Sökmek
134	sök- II	Çökmek, diz çökmek	--	--	--	--	--

¹⁴⁶ sıĝ- fiili HTS’de ‘sıĝmak, içine girmek’ anlamındadır.

¹⁴⁷ sıĝ- fiili KTS’de iki ayrı madde durumundadır, sıĝ- I ‘sıĝmak’, sıĝ- II ‘yakışmak, uymak’ anlamındadır.

¹⁴⁸ sıĝ- fiili ÇTS’de ‘sıĝmak, içine almak, kapsamak’ anlamındadır.

¹⁴⁹ sun- fiili hem YUTS’de hem de UTİL’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, sun- I ‘kırılmak, parçalanmak’ anlamındadır.

¹⁵⁰ sız- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, sız- II ‘sızmak’ anlamındadır.

¹⁵¹ sız- fiili UTİL’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, sız- II ‘damlamak’ anlamındadır. Bu fiil YUTS’de yer almamaktadır.

¹⁵² sor- fiili HTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sor- I ‘sormak’ anlamındadır.

¹⁵³ sor- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, sor- I ‘sormak, soru sormak’ anlamındadır.

¹⁵⁴ sor- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sor- I ‘sormak’ anlamındadır.

¹⁵⁵ sor- fiili için YUTS’de herhangi bir açıklama yapılmamış, soru- ve sori- ‘sormak’ fiillerine gönderme yapılmıştır. Ayrıca fiilin ağızlarda kullanıldığına dair not düşülmüştür. Bu fiil UTİL’de soru- ve sori- şeklindedir.

¹⁵⁶ sor- fiili HTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sor- II ‘emmek’ anlamındadır.

¹⁵⁷ sor- fiili KTS’de üç ayrı madde başı durumundadır, sor- I I ‘emmek’ anlamındadır.

¹⁵⁸ sor- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sor- II ‘emmek’ anlamındadır.

¹⁵⁹ sök- fiili HTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- II ‘bir şeyi yeriden çıkarmak’ anlamındadır.

¹⁶⁰ sök- fiili KTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- II ‘sökmek, çıkarmak’ anlamındadır.

¹⁶¹ sök- fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- I ‘sökmek’ anlamındadır. Ayrıca sög- fiili üç ayrı madde başı durumunda olup sög- III ‘sökmek’ anlamındadır.

¹⁶² sök- fiili hem YUTS’de hem de UTİL’de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- I ‘sökmek’ anlamındadır.

135	sök- III	Sövmek	sök- ¹⁶³ sög-	sök ¹⁶⁴ sög-	sök- ¹⁶⁵ sög- söy-	sök- ¹⁶⁶	Azarlamak, sövmek
136	sön-	Sönmek, bitmek, tükenmek	sön-	sön- ¹⁶⁷	sön- ¹⁶⁸	--	--
137	sud-	Tükürmek	--	--	--	--	--
138	sun-	Uzatmak, sunmak	sun- sün-	sun- ¹⁶⁹ sun- şun-	sun- ¹⁷⁰	sun- ¹⁷¹	Uzatmak
139	sür-	Sürmek, kovmak, sürgün etmek; devam etmek	sür- ¹⁷²	sür- ¹⁷³	sür-	sür- ¹⁷⁴	Sürmek, dehletmek; yerini değiştirmek
140	süz-	Süzmek	süz-	süz-	süz- ¹⁷⁵ suz-	süz- ¹⁷⁶	Süzmek
141	tam-	Damlamak	tam-	tam- dam-	tam- dam-	tam-	Damlamak
142	tan-	İnkâr etmek	tan- dan-	tan- ¹⁷⁷	tan- ¹⁷⁸	tan-	İnkâr etmek, reddetmek

¹⁶³ sök- fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- I 'sövmek, küfretmek, kötü söz söylemek' anlamındadır.

¹⁶⁴ sök- fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- I 'sövmek, küfretmek' anlamındadır.

¹⁶⁵ sök- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- II 'sövmek, hakaret etmek, lanetlemek' anlamındadır. Ayrıca sög- fiili üç ayrı madde başı durumunda olup sög- I 'hakaret etmek' anlamındadır.

¹⁶⁶ sök- fiili hem YUTS'de hem de UTİL'de iki ayrı madde başı durumundadır, sök- II 'azarlamak, sövmek' anlamındadır.

¹⁶⁷ sön- fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sön- II 'sönmek' anlamındadır.

¹⁶⁸ sön- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sön- I 'sönmek, ferî gitmek' anlamındadır.

¹⁶⁹ sun- fiili KTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, sun- II 'sunmak, vermek, arz etmek' anlamındadır.

¹⁷⁰ sun- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sun- I 'sunmak, arz etmek' anlamındadır.

¹⁷¹ sun- fiili hem YUTS'de hem de UTİL'de iki ayrı madde başı durumundadır, sun- II 'uzatmak' anlamındadır.

¹⁷² sür- fiili HTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, sür- II 'sürmek, götürmek, kovmak' anlamındadır.

¹⁷³ sür- fiili KTS'de altı ayrı madde başı durumundadır, sür- I 'sürmek', sür- II 'kovmak, def etmek' anlamındadır.

¹⁷⁴ sür- fiili YUTS'de tek madde başı olarak 'sürmek, dehlemek, acele ettirmek' anlamındadır. UTİL'de bu fiili iki ayrı madde başı durumunda olup sür- I 'yer değiştirmek' anlamındadır.

¹⁷⁵ süz- fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı durumundadır, süz- I 'süzme' anlamındadır.

¹⁷⁶ süz- fiili YUTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, süz- I 'süzme' anlamındadır. UTİL'de bu fiil tek madde başı durumunda olup 'süzme, ayırmak' anlamındadır.

¹⁷⁷ tan- fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, tan- II 'inkâr etmek' anlamındadır.

¹⁷⁸ tan- fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, tan- I 'inkâr etmek' anlamındadır.

143	tap-	Tapmak, bulmak, kavuşmak; hizmet etmek	tap- ¹⁷⁹	tap- ¹⁸⁰	tap-	tap-	Bulmak, elde etmek
144	tar-	Dağıtmak	tar- dar-	dar-	tar- ¹⁸¹	--	--
145	tart-	Tartmak, çekmek, uzatmak, çıkarmak	tart- ¹⁸²	tart- ¹⁸³ tart- dart-	tart- ¹⁸⁴	tart-	Çekmek
146	tat-	Tatmak	tat- dat-	tat- taç- dat- dad-	tat-	--	--
147	teg-	Değmek, dokunmak, ulaşmak	teg- tëg- ¹⁸⁵ tek- tig- dig-	teg- ¹⁸⁶ tey- tig- tiy- deg-	teg- tëg- tig- deg- dig-	teg-	Değmek, dokunmak
148	tenj-	Havaya yükselmek, gözden kaybolmak	--	--	--	--	--
149	tep-	Tepmek, vurmak, dövmek	tep- tip-	tep- teb- tip- dep-	tep- tëp- tib- tip-	tep-	Tepmek, çifte atmak

¹⁷⁹ *tap-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tap-* I ‘bulmak, nail olmak, kabul etmek’ anlamındadır.

¹⁸⁰ *tap-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tap-* I ‘bulmak’ anlamındadır.

¹⁸¹ *tar-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tar-* I ‘dağıtmak’ anlamındadır.

¹⁸² *tart-* fiili HTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tart-* I ‘yerinden oynatmak, çekmek’, *tart-* III ‘tartmak’ anlamındadır.

¹⁸³ *tart-* fiili KTS’de beş ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tart-* II ‘çekmek, asılmak’ anlamındadır.

¹⁸⁴ *tart-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tart-* I ‘çekmek, çizmek, asılmak’ anlamındadır.

¹⁸⁵ *tëg-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tëg-* I ‘ulaşmak, değmek’ anlamındadır.

¹⁸⁶ *teg-* fiili KTS’de ayrı madde başı olarak verilmiştir, *teg-* I ‘değmek, dokunmak, ulaşmak’ anlamındadır. Ayrıca *tey-* fiili de iki ayrı madde başı olarak verilmiş olup *tey-* I ‘değmek, dokunmak’ anlamındadır.

				187			
150	teş-	Deşmek	teş- tiş-	teş- tiş- ¹⁸⁸ deş- diş-	teş- tüş- ¹⁸⁹ tiş-	teş-	Delmek
151	tez-	Kaçmak	--	tez-	tiz-	tez-	Terk etmek, bir yerden ayrılmak
152	tıd-	Geri koymak, mani olmak	tıd- tıy-	tıy-	tıy-	--	--
153	tıl-	Mani olunmak	--	--	--	--	--
154	tın-	Dinlenmek, solumak, nefes almak	tın- tıñ- tiñ- dıñ-	tın- ¹⁹⁰ tıñ- din-	tın- tin- ¹⁹¹	tin- ¹⁹²	Rahatlamak, rahat etmek, teskin olmak, avunmak
155	ti-	Demek	ti- te- të- de- di-	ti- de- di- dü-	ti- ¹⁹³ të- de- dë- di-	dë-	Söylemek, demek
156	tik-	Dikmek,	tik- ¹⁹⁴	tik- ¹⁹⁵	tik- ¹⁹⁶	tik-	Dikmek

¹⁸⁷ *dep-* KTS'de fiili iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *dep- I* 'ayakla tepmek, ayakla vurmak' anlamındadır.

¹⁸⁸ *tiş-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tiş- I* 'deşmek, delmek, oymak' anlamındadır. Ayrıca *diş-* fiili de iki ayrı madde başı durumunda olup *diş- II* 'deşmek, oymak' anlamındadır.

¹⁸⁹ *tüş-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tüş- I* 'deşmek, delmek' anlamındadır. Ayrıca *tiş-* fiili de iki ayrı madde başı olarak verilmiş olup *tiş- I* 'deşmek, delmek, yarmak' anlamındadır.

¹⁹⁰ *tın-* fiili KTS'de beş ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tın- I* 'dinlenmek, istirahat etmek', *tın- V* 'solumak, nefes almak' anlamındadır.

¹⁹¹ *tin-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tin- II* 'dinlenmek, dinmek' anlamındadır.

¹⁹² *tin-* fiili hem UTİL'de hem de YUTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tin- I* 'rahatlamak, rahat etmek, teskin olmak, avunmak' anlamındadır.

¹⁹³ *ti-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *ti- I* 'demek, söylemek' anlamındadır.

¹⁹⁴ *tik-* fiili HTS'de dört ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tik- III* 'dikiş dikmek, yamamak', *tik- IV* 'dikmek, kurmak' anlamındadır.

¹⁹⁵ *tik-* fiili KTS'de dokuz ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tik- I* 'dikiş dikmek', *tik- III* 'ağaç dikmek' *tik- V* 'dikmek, dik koymak' *tik- VIII* 'tıkmaq' anlamındadır.

		dürtmek, sokmak, delmek, dikey getirmek, (dikiş) dikmek, (ağaç) dikmek					
157	tir-	Derlemek, toplamak	tir- tër- dir-	tir- ter- der- dir-	tir- ¹⁹⁷ ter- tër- der- dër- dir-	ter- ¹⁹⁸	Toplamak, bir araya getirmek
158	tit-	Direnmek, karşı koymak	--	--	--	--	--
159	tiz-	Dizmek	tiz- tüz- diz- düz-	tiz-	tiz- ¹⁹⁹	tiz-	Sıralamak
160	toğ-	Doymak	toy-	toğ- ²⁰⁰ toğ-	toy- ²⁰¹ tuy-	toy-	Doymak
161	toğ-	Doğmak, meydana çıkma, yükselmek	toğ- tuğ- doğ-	toğ- ²⁰² tov- tuv- do-	toğ- toğ- tuğ- tuğ-	tuğ-	Doğmak, doğurmak

¹⁹⁶ *tik-* fiili ÇTS’de altı ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tik- I* ‘dikmek, kurmak, elbise dikmek’, *tik- II* ‘dikmek, dik durmak’, *tik- III* ‘çizme dikmek’ anlamındadır.

¹⁹⁷ *tir-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tir- I* ‘dermek, toplamak’ anlamındadır.

¹⁹⁸ *ter-* fiili YUTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *ter- II* ‘toplamak, bir araya getirmek’ anlamındadır.

¹⁹⁹ *tiz-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tiz- I* ‘dizmek, tanzim etmek, dermek, safa koymak’ anlamındadır.

²⁰⁰ *toy-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *toy- I* ‘doymak’ anlamındadır.

²⁰¹ *toğ-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *toğ- I* ‘doymak’ anlamındadır.

²⁰² *toğ-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *toğ- I* ‘doğmak, dünyaya gelmek’, *toğ- II* ‘güneş, ay doğmak’ anlamındadır. Ayrıca *tuv-* fiili de iki ayrı madde başı olarak yer almış olup *tuv- I* ‘doğmak, dünyaya gelmek’ anlamındadır.

				doğ-	doğ-		
162	tol-	Dolmak	tol-	tol- ²⁰³	tol- dol-	tol-	Dolmak ²⁰⁴
163	ton-	Donmak	ton-	ton-	ton- tun- ²⁰⁵	ton-	Üşümek
164	toz-	Toz yükselmek, tozlamak	toz-	toz-	toz-	--	--
165	tök-	Dökmek	tök-	tök- ²⁰⁶ dök-	tök- tög- toy- ²⁰⁷	tök-	Dökmek
166	tu-	Kapatmak, tıkamak, kaplamak	--	tu-	--	--	--
167	tul-	Kapanmak, tıkanmak	--	--	--	--	--
168	tun-	Kapanmak, bulutlanmak, sönmek	--	--	tun- ²⁰⁸	--	--
169	tur-	Durmak, kalkmak, yükselmek, ayakta durmak	tur- ²⁰⁹	tur- ²¹⁰ tur-	tur-	tur-	Kalkmak, ayağa kalkmak
170	tuş-	Kavuşmak, rastlamak, karşılaşmak	tuş-	tuş-	tuş- tüş- düş- ²¹¹	--	--
171	tut-	Tutmak	tut- ²¹²	tut- ²¹³	tut- ²¹⁴	tut-	Tutmak

²⁰³ *tol-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tol-* I 'dolmak' anlamındadır.

²⁰⁴ UTİL'de sözcüğün temel anlamı 'kap, dağar vb.ni doldurmak' şeklindedir.

²⁰⁵ *tun-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tun-* II 'donmak' anlamındadır.

²⁰⁶ *tök-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tök-* I 'dökmek' anlamındadır.

²⁰⁷ *toy-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *toy-* II 'dökmek' anlamındadır.

²⁰⁸ *tun-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tun-* I 'bulanıklaşmak, kararmaya başlamak', *tun-* III 'göz kamaşmak, kapanmak, ışığı azalmak, kesilmek' anlamındadır.

²⁰⁹ *tur-* fiili HTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tur-* I 'durmak, hareket etmemek, bulunmak, ayakta durmak, yaşamak, var olmak' anlamındadır.

²¹⁰ *tur-* fiili KTS'de dört ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tur-* I 'durmak, sabit olmak' anlamındadır. Ayrıca *tur-* fiili de iki ayrı madde başı olarak yer almakta olup *tur-* I 'durmak, sabit olmak' anlamındadır.

²¹¹ *düş-* fiili ÇTS'de beş ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *düş-* IV 'rastlamak' anlamındadır.

²¹² *tut-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tut-* I 'tutmak, yakalamak vb.' anlamındadır.

				tut- tuş-			
172	tüg-	Çatmak, bağlamak	tüg-	--	tüg-	tüg-	Bağlamak, dügüm hâline getirmek
173	tür-	Dürmek	tür- ²¹⁵	tür- dür-	tür-	tür-	Sarmak, kıvırmak, bürümek
174	türt-	Sürmek, sıvamak	türt- dürt-	türt- dürt- ²¹⁶	türt-	türt-	Dürtmek; sert ittirmek, sürmek ²¹⁷
175	tüş-	İnmek, düşmek	tüş- düş- ²¹⁸	tüş- ²¹⁹ düş-	tüş- tuş- düş- ²²⁰	çüş- /tüş- ²²¹	İnmek, düşmek
176	tüt-	Tütmek	tüt-	--	tüt-	--	--
177	tüz-	Düzmek, düzeltmek	tüz-	tüz- ²²²	tüz- ²²³	tüz-	Derlemek, yapmak, vücuda getirmek, yaratmak
178	u-	Muktedir olmak	u- o-	u-	u-	--	--
179	uç-	Uçmak	uç-	uç- ²²⁴	uç- ²²⁵	uç-	Uçmak

²¹³ *tut-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tut-* I ‘tutmak, yakalamak vb.’ anlamdadır.

²¹⁴ ÇTS’de *tut-* fiili iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, bunlardan *tut-* I ‘tutmak, yakalamak vb.’ anlam ifade etmektedir.

²¹⁵ *tür-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *tür-* I ‘dürmek, katlamak, bürümek’ anlamındadır.

²¹⁶ *dürt-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *dürt-* I ‘dürtmek’, *dürt-* II ‘yağlamak’ anlamındadır.

²¹⁷ *türt-* fiilinin temel anlamı UTİL’de ‘sert itirmek, sürmek’, YUTS’de ‘dürtmek’ olarak verilmiştir.

²¹⁸ *düş-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *düş-* II ‘inmek, düşmek’ anlamındadır.

²¹⁹ *tüş-* fiili KTS’de altı ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tüş-* I ‘inmek, düşmek’ anlamındadır. Ayrıca *düş-* fiili de iki ayrı madde başı olarak verilmiş olup *düş-* I ‘düşmek’ anlamındadır.

²²⁰ *düş-* fiili ÇTS’de beş ayrı madde başı olarak verilmiştir, *düş-* I ‘düşmek’ anlamındadır.

²²¹ *tüş-* fiili madde başı olarak YUTS’de yer almaktadır. Kelime ile ilgili herhangi bir açıklama verilmemiş, *çüş-* fiiline gönderme yapılmıştır.

²²² *tüz-* fiili KTS’de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tüz-* I ‘düzmek, düzeltmek’, *tüz-* II ‘düzmek, yapmak, meydana getirmek’ anlamındadır.

²²³ *tüz-* fiili ÇTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *tüz-* I ‘düzmek, düzenlemek vb.’ anlamdadır.

²²⁴ *uç-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *uç-* I ‘uçmak’ anlamındadır.

²²⁵ *uç-* fiili ÇTS’de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *uç-* I ‘uçmak’ anlamındadır.

180	uđ-	Uymak, takip etmek	uđ- uy-	uy-	uy-	--	--
181	uķ-	Anlamak	uķ-	uķ-	uķ- uğ-	uķ- ²²⁶ uķ-	Anlamak
182	ul-	Eskimek, dađılmak	ul-	--	--	--	--
183	um-	Ummak, ümit etmek	um-	um-	um-	--	--
184	ur-	Vurmak, dövme	ur-	ur- ²²⁷	ur- ²²⁸	ur-	Vurmak, dövme
185	us-	Susamak	--	--	--	--	--
186	ut-	Yenmek	ut-	ut- uķ-	ut- ²²⁹	ut-	Kazanmak, yenmek, üstün gelmek
187	üg-	Yığmak	--	--	üg- ²³⁰ ük- ök-	üy-	Toplamak
188	ür-I	Havlamak	ür- ²³¹	ür- ²³²	ür- hür-	ür-	Havlamak
189	ür- II	Üfleme	ür- ²³³	ür- ²³⁴	--	--	--
190	üz-	Kesme	üz-	üz- ²³⁵	üz- ²³⁶	üz- ²³⁷	Kesme, koparmak
191	yağ-	Yaymak	yağ-	yay- ²³⁸	yay- ²³⁹	yay-	Yaymak,

²²⁶ uķ- fiili UTİL'de uķ-, YUTS'de uķ- şeklindedir.

²²⁷ ur- fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, ur- I 'vurmak, dövme' anlamındadır.

²²⁸ ur- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, ur- I 'vurmak, çarpmak' anlamındadır.

²²⁹ ut- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, ut- I 'yenmek, galip gelmek, kazanmak' anlamındadır.

²³⁰ üg- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, üg- I 'yığmak, toplamak' anlamındadır. Ayrıca ök- fiili de iki ayrı madde başı olarak verilmiş olup ök- II 'yığmak, toplamak' anlamındadır.

²³¹ ür- fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, ür- I 'üfleme, üfürme; ürme, havlamak' anlamındadır.

²³² ür- fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, ür- I 'köpek için havlamak' anlamındadır.

²³³ ür- fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, ür- I 'üfleme, üfürme; ürme, havlamak' anlamındadır.

²³⁴ ür- fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, ür- II 'üfleme' anlamındadır.

²³⁵ üz- fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, üz- II 'koparmak, kırmak' anlamındadır.

²³⁶ üz- fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, üz- I 'kırmak, koparmak, kesme, kökünden çıkarmak' anlamındadır.

²³⁷ üz- fiili UTİL ve YUTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, üz- I 'kesme, koparmak' anlamındadır.

	/yay-		yay-				sermek
192	yağ-	Yağmak	yağ-	yağ- yav-	yağ-	yağ-	Yağmak
193	yağ-	Yaklaşmak	yağ- 240	--	--	--	--
194	yal-	Parlamak	yal-	--	--	--	--
195	yalk-	Bıkmak, usanmak	yalk-	--	--	--	--
196	yan-	Dönmek, geri dönmek, geri tepmek; tehdit etmek	yan- 241	yan- 242	yan- ²⁴³	yan- ²⁴⁴	Dönmek
197	yap-	Örtmek, kapamak	yap- 245	yap- 246	yap- ²⁴⁷	yap-	Kapatmak
198	yar-	Yarmak	yar- ²⁴⁸	yar- ²⁴⁹	yar- ²⁵⁰	yar-	Yarmak
199	yas-	Dağıtıp yaymak, ifrata gitmek	yas-	yas- ²⁵¹	--	--	--
200	yaş-	Gizlenmek	yaş-	yaş-	--	--	--
201	yat-	Yatmak	yat-	yat- ²⁵² yağ-	yat-	yat-	Yatmak
202	yaw-	Yaklaştırmak,	--	--	yav- ²⁵³	--	--

²³⁸ *yay-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yay- I* 'yaymak' anlamındadır.

²³⁹ *yay-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yay- I* 'yaymak, sermek, açmak' anlamındadır.

²⁴⁰ *yağ-* fiili HTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yağ- II* 'yanaştırmak, yaklaşmak, sürmek, hoşla gitmek' anlamındadır.

²⁴¹ *yan-* fiili HTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yan- III* 'dönmek, geri dönmek, vazgeçmek, yönelmek' anlamındadır.

²⁴² *yan-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yan- II* 'dönmek' anlamındadır.

²⁴³ *yan-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yan- II* 'dönmek, yönelmek' anlamındadır.

²⁴⁴ *yan-* fiili hem UTİL'de hem de YUTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, UTİL'de *yan- I* 'dönmek', YUTS'de *yan- II* 'dönmek, geri dönmek' anlamındadır.

²⁴⁵ *yap-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yap- II* 'örtmek, gizlemek, kapamak' anlamındadır.

²⁴⁶ *yap-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yap- II* 'örtmek, kapamak' anlamındadır.

²⁴⁷ *yap-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yap- I* 'örtmek, kapamak' anlamındadır.

²⁴⁸ *yar-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yar- I* 'yarmak, kesmek, ayırmak' anlamındadır.

²⁴⁹ *yar-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yar- I* 'yarmak' anlamındadır.

²⁵⁰ *yar-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yar- I* 'yarmak, parçalamak' anlamındadır.

²⁵¹ *yas-* fiili KTS'de 'gevşetmek, yassılamak; oku yayından ayırmak' anlamındadır.

²⁵² *yat-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yat- I* 'yatmak, uyumak' anlamındadır.

		yakınlaştırmak, getirmek					
203	yaz- I	Çözmek, açmak	yaz- 254	yaz- ²⁵⁵	yaz- ²⁵⁶	--	--
204	yaz- II	Şaşırmak, yanılmak	yaz- 257	yaz- ²⁵⁸	yaz- ²⁵⁹	--	--
205	yel-/yil-	Koşmak	yel- yël- yil-	yil-	yel- yil-	--	--
206	yanç-	Koparmak, ısırmak, yere vurup yağıyla ezmek	yanç- yanç-	yanç- yanç-	yanç-	--	--
207	yet-	Yetişmek, erişmek, kâfi gelmek	yet- yêt- yit-	yet- ²⁶⁰ yit-	yet- ²⁶¹ yêt- yit-	yet-	Varmak, yetişmek
208	yığ- I	Yığmak, toplamak	yığ- ²⁶²	yığ- ²⁶³	yığ- ²⁶⁴	jiğ-/yığ- 265	Yığmak, toplamak
209	yığ- II	Mani olmak,	yığ- ²⁶⁶	yığ- ²⁶⁷	yığ- ²⁶⁸	--	--

²⁵³ *yav-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yav-* I 'yaklaşmak, yakına gelmek' anlamındadır.

²⁵⁴ *yaz-* fiili HTS'de altı ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yaz-* IV 'çözmek' anlamındadır.

²⁵⁵ *yaz-* fiili KTS'de yedi ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yaz-* III 'karışık bir şeyi çözüp ayırmak' anlamındadır.

²⁵⁶ *yaz-* fiili ÇTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yaz-* I 'yazmak, yaymak, açmak' anlamındadır.

²⁵⁷ *yaz-* fiili HTS'de altı ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yaz-* II 'doğru yoldan çıkmak, yanılmak' anlamındadır.

²⁵⁸ *yaz-* fiili KTS'de yedi ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yaz-* II 'yanılmak, hata etmek', *yaz-* V 'şaşırmak' anlamındadır.

²⁵⁹ *yaz-* fiili ÇTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yaz-* I 'yazmak, yaymak, açmak, yanılmak' anlamındadır.

²⁶⁰ *yet-* fiili KTS'de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yet-* I 'ulaşmak, erişmek' anlamındadır. Ayrıca *yit-* fiili de sekiz ayrı madde başı olarak verilmiş olup *yit-* I 'ulaşmak, vasıl olmak' anlamındadır.

²⁶¹ *yet-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yet-* I 'ulaşmak, yetişmek, erişmek' anlamındadır. Ayrıca *yêt-* fiili de iki ayrı madde başı olarak verilmiş olup *yêt-* I 'erişmek, ulaşmak, kavuşmak' anlamındadır.

²⁶² *yığ-* fiili HTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yığ-* I 'yığmak, toplamak, bir araya getirmek' anlamındadır.

²⁶³ *yığ-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yığ-* I 'yığmak, toplamak, biriktirmek' anlamındadır.

²⁶⁴ *yığ-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yığ-* I 'yığmak, toplamak, bir araya getirmek' anlamındadır.

²⁶⁵ *jiğ-* fiili için YUTS'de herhangi bir açıklama yapılmamış, *jiğ-* fiiline göndermek yapılmıştır. *jiğ-* fiili yalnızca YUTS'de yer almaktadır.

		engel olmak, alıkoymak					
210	yık-	Yıkmak	yık- ²⁶⁹	yık- ²⁷⁰	yık-	jık-/yık- ²⁷¹	Yıkmak
211	yırt-	Yırtmak	yırt-	yırt-	yırt- ²⁷²	jirt-/jit- /yirt- ²⁷³	Yırtmak
212	yi-	Yemek	yi- ye- yě-	yi- ²⁷⁴ ye- yiy-	yi- ye- yě-	yi-/yě- ²⁷⁵	Yemek
213	yir-	Yermek, beğenmemek, hakir görmek	yir- yer-	yer- ²⁷⁶	--	--	--
214	yiş-	Yiyişmek	--	--	--	--	--
215	yit- I	Yitmek, kaybolmak	yit- ²⁷⁷ yet- yět-	yit- ²⁷⁸	yit- yet- ²⁷⁹ yět- it-	yit-	Kaybolmak, yitmek, yok olmak
216	yit- II	Yetmek, yedeğinde götürmek	yit- ²⁸⁰ yet- yět-	yit- ²⁸¹	yit-	yet-	Varmak, yetişmek, yetmek

²⁶⁶ *yığ-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yığ- II* ‘engel olmak, men etmek, yasaklamak’ anlamındadır.

²⁶⁷ *yığ-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yığ- II* ‘engel olmak, yasaklamak’ anlamındadır.

²⁶⁸ *yığ-* fiili ÇTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yığ- II* ‘engel olmak, men etmek’ anlamındadır.

²⁶⁹ *yık-* fiili HTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yık- I* ‘yıkmak, devirmek, yere düşürmek’ anlamındadır.

²⁷⁰ *yık-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yık- I* ‘yıkmak, harap etmek’ anlamındadır.

²⁷¹ *yık-* fiili için YUTS’de herhangi bir açıklama verilmemiş, *jık-* madde başına gönderme yapılmıştır. *yık-* fiili UTİL’de yoktur.

²⁷² *yırt-* fiili ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yırt- I* ‘yırtmak, parçalamak’ anlamındadır.

²⁷³ *yırt-* ve *jirt-* fiilleri için YUTS’de herhangi bir açıklama yapılmamış, *jit-* fiiline gönderme yapılmıştır. Bu fiil UTİL’de *yırt-* şeklindedir.

²⁷⁴ *yi-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yi- I* ‘yemek’ anlamındadır. Ayrıca *yiy-* fiili de üç ayrı madde başı olarak verilmiş olup *yiy- II* ‘yemek’ anlamındadır.

²⁷⁵ *yi-* fiili UTİL’de *yě-*, YUTS’de *yi-* şeklindedir.

²⁷⁶ *yer-* fiili KTS’de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yer- I* ‘yermek’ anlamındadır.

²⁷⁷ *yit-* fiili HTS’de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yit- I* ‘kaybolmak’ anlamındadır.

²⁷⁸ *yit-* fiili KTS’de sekiz ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yit- VI* ‘kaybolmak’ anlamındadır.

²⁷⁹ *yet-* ve *yět-* fiilleri ÇTS’de iki ayrı madde başı olarak yer almaktadır, *yet- I* ‘yetmek, yetişmek, ulaşmak, el vermek’, *yět- I* ‘erişmek, ulaşmak, kavuşmak; kaybolmak’ anlamındadır. Ayrıca *it-* fiili de üç ayrı madde başı durumunda olup *it- II* ‘yitmek, kaybolmak’ anlamındadır.

²⁸⁰ *yit-* fiili HTS’de dört ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yit- II* ‘erişmek, ulaşmak, yetmek’ anlamındadır.

²⁸¹ *yit-* fiili KTS’de sekiz ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yit- I* ‘ulaşmak, yetmek’ anlamındadır.

217	yođ-	Silmek, bozmak	yoy-	yuy-	yoy- ²⁸²	--	--
218	yor- I	Yürümek	yür-	yör- yür- ²⁸³ yir-	yor- ²⁸⁴ yör- yür-	jür- /yür- ²⁸⁵	Yürümek
219	yor- II/yör-	Tabir etmek, yormak, çözmek	yor-	yor- ²⁸⁶	yor- ²⁸⁷	--	--
220	yort-	Bir işe başlamak üzere yürümek	yort-	yort-	yort-	yort-	Atı yürütmek, ilerletmek
221	yu-	Yıkamak	yu- yuw- yuv- yuy-	yu- yuf- yuv- yü- yüf- yüv- ²⁸⁸	yu- yo- yuv-	yu- ²⁸⁹ /ju-	Yıkamak
222	yuğ-	Bulaşmak, sirayet etmek	--	yuğ- yuğ-	yuğ-	juğ ²⁹⁰ - /yuğ	Bulaşmak, tesir etmek
223	yul- I	Kurtarmak, bırakmak	yul- ²⁹¹	yul-	yul- ²⁹²	--	--
224	yul- II	Kurtulmak	--	--	--	--	--

²⁸² *yoy-* fiili ÇTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yoy- I* 'silmek', *yoy- II* 'öğütme, parçalamak, bozmak' anlamındadır.

²⁸³ *yür-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yür- I* 'yürümek' anlamındadır. Ayrıca *yir-* fiili üç ayrı madde başı olarak verilmiş olup *yir- I* 'yürümek' anlamındadır.

²⁸⁴ *yor-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yor- II* 'yürümek' anlamındadır.

²⁸⁵ YUTS'de *yür-* madde başında herhangi bir açıklama yoktur, *jür-* 'yürümek' maddesine gönderme vardır. Kelime UTİL'de yalnızca *yür-* şeklindedir.

²⁸⁶ *yor-* fiili KTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yor- I* 'rüya tabir etmek', *yor- II* 'fal tutmak' anlamındadır.

²⁸⁷ *yor-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yor- I* 'tabir etmek, yormak' anlamındadır.

²⁸⁸ *yuv-* fiili KTS'de iki ayrı madde başı durumundadır, *yuv- I* 'yıkamak' anlamındadır.

²⁸⁹ *ju-* fiili UTİL'de yer almaktadır. YUTS'de *ju-* madde başında bir açıklama yoktur, *juy-* fiiline gönderme yapılmıştır.

²⁹⁰ YUTS'de *juğ-* madde başı için bir açıklama yapılmamış, *juğ-* fiiline göndermede bulunulmuştur. Fiil UTİL'de *juğ-* şeklindedir.

²⁹¹ *yul-* fiili HTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yul- II* 'esirlikten kurtarmak, serbest bırakılmak', *yul- III* 'bırakmak' anlamındadır.

²⁹² *yul-* fiili ÇTS'de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yul- I* 'kurtarmak' anlamındadır.

225	yum- /yüm-	Yummak	yum- yüm-	yum- ²⁹³ yüm-	yum-	jum- /yum- ²⁹⁴	Yummak
226	yun-	Yunmak, yıkanmak	yun-	yun- yün-	--	yuy- ²⁹⁵	Yıkanmak
227	yut-	Yutmak	yut-	yut- yud-	yut-	jut-/yut- ²⁹⁶	Yutmak
228	yüd-	Yüklemek, yüklenmek	--	--	--	--	--

²⁹³ *yum-* fiili KTS’de üç ayrı madde başı olarak verilmiştir, *yum-* I ‘yummak’ anlamındadır.

²⁹⁴ YUTS’de *yum-* madde başı için bir açıklama yapılmamış, *jum-* fiiline göndermede bulunulmuştur. Fiil UTİL’de *yum-* şeklindedir.

²⁹⁵ *yuy-* fiili UTİL’de bulunmamaktadır.

²⁹⁶ YUTS’de *yut-* madde başı için bir açıklama yoktur, *jut-* fiiline göndermede yapılmıştır. Fiil UTİL’de *yut-* şeklindedir.